

Договір страхування стає не лише юридичним фактом, з яким пов'язане виникнення страхових правовідносин, а ще й окремим регулятором поведінки сторін у цих правовідносинах, який безпосередньо визначає права та обов'язки його сторін-учасників.

Відповідно до ст. 979 ЦК України за договором страхування одна сторона (страховик) зобов'язується у разі настання певної події (страхового випадку) виплатити другій стороні (страхувальникові) або іншій особі, визначеній у договорі, грошову суму (страхову виплату), а страхувальник зобов'язується сплачувати страхові платежі та виконувати інші умови договору.

Страховий випадок, як зазначено у ЗУ «Про страхування» – це подія, передбачувана договором страхування, яка відбулася і з настанням якої виникає обов'язок страховика здійснити виплату страхового відшкодування страхувальнику або третій особі. Страховий платіж (страховий внесок, страховий платіж) являє собою плату за страхування, яку страхувальник зобов'язаний внести страховику згідно договору страхування. Страхове відшкодування – грошова сума, в межах якої страховик відповідно до умов договору страхування виплачує страхувальнику або третій особі у разі настання страхового випадку [2].

Отже, проаналізувавши вказані законодавчі норми, можна цілком логічно прийти до висновку про достатність мір захисту прав фізичних і юридичних осіб. Розуміння понять та категорій дозволяє мати ширше розуміння інституту страхування в контексті цивільного права України. Страхування як цивільно-правовий інститут має свої особливості та безперечну важливість під час євроінтеграційних процесів в Україні з метою наближення діючого законодавства до стандартів правового поля ЄС. В актуальних економічних умовах, страхування – провідна галузь економіки України, що отримує має стабільний значний щорічний приріст обсягів наданих послуг. Усе це зумовлює прикладну необхідність подальшого наукового відпрацювання тематики дослідження.

Список джерел:

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. (зі змінами та доповненнями станом на 1 січня 2008 р.). – К. : ВД «Ін Юре», 2008. 480 с.
2. Про страхування : Закон України від 7 березня 1996 р. № 85/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78.

Куцевол С.В.,
курсант II курсу
факультету підготовки фахівців для органів
досудового розслідування
Науковий керівник:
Ярошенко.А.С.,
кандидат юридичних наук,

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ

Протягом останніх 20 років у світі досягнуто значного прогресу у просуванні принципу гендерної рівності. Уряди, ділові кола, профспілки, громадські організації докладають багато зусиль з подолання дискримінаційних стереотипів, що створюють перепони на шляху забезпечення рівності в суспільстві. Наразі гендерна рівність набуває пріоритетної уваги навіть у діяльності міжнародних організацій, адже останнім часом на глобальному рівні з'явився ряд важливих політичних ініціатив із забезпечення комплексного гендерного підходу шляхом розвитку інституційних механізмів, нормативних заходів і технічної допомоги.

На сьогоднішній день гендерна рівність є одним із принципів забезпечення прав людини, основою демократичного розвитку держав та світової спільноти. Процеси глобалізації та інтеграції супроводжуються розширенням можливостей жінок і чоловіків, подоланням проявів професійної дискримінації, гендерної сегрегації праці, нерівної оплати праці тощо.

Україна активно проводить гендерну політику, в основі якої лежать загальновизнані міжнародні норми, зафіксовані, зокрема в Загальній декларації прав людини, Конвенції про ліквідацію усіх форм дискримінації щодо жінок та інших документах. Україна поділяє розуміння гендерної рівності як необхідної умови досягнення сталого розвитку нашої держави, тому ще 16 вересня 2014 року нашою державою синхронно з Європейським Парламентом було ратифіковано Угоду про асоціацію з Європейським Союзом, відповідно до положень якої перед державою постали амбітні завдання щодо забезпечення гендерної рівності та рівних можливостей для представників обох статей у сферах зайнятості, освіти та навчання, економічної і громадської діяльності та у процесі прийняття рішень [3].

В статті 1 Закону України «Про забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків» гендерна рівність трактується як рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати рівну участь у всіх суспільних сферах [4].

Однак, крім законодавчого визначення існують інші трактування зазначеного терміну. Так, О. Руднева зазначає, що гендерна рівність – це принцип правового статусу (становища) людини в державі, його складовими є рівні права, свободи та обов'язки жінки і чоловіка; врахування особливостей (фізіологічних, психологічних тощо) статей у правовому регулюванні; система засобів гарантування рівності статей у державі. Інші науковці зазначають, що гендерна рівність є однією з важливих умов позитивних змін у житті суспільства загалом, соціально-економічного розвитку, реалізації прав людини та її особистості, запорукою ефективного розв'язання наявних проблем та укріплення національної безпеки.

Зазначимо, що категорія гендерної рівності містить множину імплікацій, а саме: рівність прав (законодавче наділення однаковими правами осіб чоловічої та жіночої статей у всіх сферах життя); рівність можливостей (забезпечення на практиці рівних умов щодо рівного розподілу, використання політичних, економічних, соціальних та культурних цінностей, які виключають дискримінацію та обмеження будь-якої статі, що негативно впливають на життєдіяльність і самовираження); забезпечення рівних умов для реалізації прав та можливостей; «гендерна симетрія» (стан, при якому принцип рівних прав і можливостей для жінок і чоловіків реалізований на практиці). Вказана категорія належить до фундаментальних засад права особи. Норми будь-якої галузі права повинні відповідати загальним принципам права, у тому числі принципу гендерної рівності. Норми всіх без винятку галузей права мають певний гендерний вимір [2].

У 2017 році було запроваджено посаду Урядового уповноваженого з питань гендерної політики, що повинно сприяти посиленню координації роботи органів виконавчої влади для практичного впровадження принципу гендерної рівності в усі сфери життя суспільства. Було прийнято Стратегію гендерної рівності Ради Європи на 2018–2023 роки. Стратегія передбачає досягнення 6 цілей, як-от: боротьба з гендерними стереотипами та гендерною дискримінацією; запобігання та боротьба з насильством щодо жінок; гарантування рівного доступу жінок до правосуддя; забезпечення рівної участі жінок та чоловіків у прийнятті політичних та громадських рішень; реалізація стратегії досягнення гендерної рівності в політиці та усіх заходах; захист прав мігранток, біженок, жінок і дівчат, які шукають притулку.

Отже, у ширшому контексті забезпечення гендерної рівності, тобто, рівних прав і можливостей для жінок і чоловіків вписується у поняття прав людини, тому питання гендерної рівності також розглядається у контексті забезпечення прав людини [1].

Таким чином, проаналізувавши викладений матеріал, робимо висновок, що абсолютна рівність чоловіків і жінок у демократичному суспільстві полягає в наданні однакових можливостей для реалізації ними своїх прав і виконання власних обов'язків, а також захисту інтересів задля рівного співіснування в усіх сферах життєдіяльності. В контексті сьогодення гендерна рівність – складова загального принципу рівності, яка охоплює: рівність прав, рівність можливостей, забезпечення рівних умов для реалізації прав та можливостей, гендерна симетрія; визначає однаковий правовий статус особи в суспільстві, стверджує основні права особи-жінки та особи-чоловіка. Вона є фундаментальною цінністю третього тисячоліття на рівні зі свободою, справедливістю, толерантністю.

Список джерел:

1. Камінська Н. В. Засади розуміння гендеру та гендерної рівності: лекція. Київ: Нац. акад. внутр. справ. 2020. URL: https://www.dsns.gov.ua/files/2020/5/20/112/%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F_1.pdf (дата звернення: 17.05.2021);

2. Крочук М.І. Гендерна рівність як складова загального принципу рівності. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2011. № 4. С. 464-471;

3. Марценюк Т. Інтеграція гендерної складової в аналітичні матеріали. К.: МФ «Відродження». 2019. 28 с.;

4. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 8 вересня 2005 року. № 2866-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text> (дата звернення: 17.05.2021).

Мухай А.А.,
здобувач вищої освіти,
група ЮД-841
Дніпропетровського державного
Університету внутрішніх справ
Науковий керівник:
Киян В.Я.,
к.ю.н., доцент
завідувач кафедри
цивільно-правових дисциплін,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ НАКОПИЧУВАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Питання, що стосуються пенсійного забезпечення населення в розрізі останніх років залишаються досить таки суперечливими, адже перебувають у центрі уваги політичних лідерів та пересічних громадян. Реформування системи пенсійного забезпечення України триває вже багато років, проте у цій сфері все ще залишається низка проблем організаційного, економічного, правового та політичного характеру. Варто погодитися, що в останні роки пенсійна система України функціонує в умовах максимального фінансового напруження, не забезпечуючи при цьому достатнього задоволення потреб пенсіонерів.

Проблеми удосконалення системи пенсійного забезпечення в Україні, впровадження додаткових заходів, спрямованих на поліпшення життя людей похилого віку досі не втратили своєї гостроти. В рамках реформування національних пенсійних систем представники Світового банку запропонували введення обов'язкового накопичувального елемента - накопичувальних пенсій [1, с. 14]. Протягом ряду років представники Світового банку, Міжнародної організації соціального забезпечення сперечалися про співвідношення перерозподільних і накопичувальних елементів у системі пенсійного забезпечення.